

İkinci Güneydoğu Anadolu Enerji Forumu Gaziantep'te yapıldı...

Yüzyılın Açmazı 'ENERJİ'

TMMOB adına Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) tarafından gerçekleştirilen 6. Enerji Sempozyumu'nu zenginleştirmek amacıyla şubeler aracılığıyla düzenlenen bölgesel enerji forumlarının öncüsü Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu'nun bu yıl ikincisi Gaziantep'te yapıldı. Forumda enerji savaşlarına dikkat çekilerek, Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığının yarattığı tehdit ortaya konuldu.

İkinci Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu, 28-29 Mayıs 2007 tarihinde Gaziantep Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Forum kapsamında "Enerji Potansiyeli, Kaynakların Değerlendirilmesi, Enerji Politikaları", "Enerji İletim-Dağıtım-Tüketim Sorunları ve Çözüm Önerileri" başlıklı iki oturum gerçekleştirildi. "Zeugma" adlı belgeselin gösterimi ile başlayan forumda "Sosyoekonomik Yapının Enerji Kullanımına Yansımaları ve Sektörel Sorunlar" konulu bir panel gerçekleştirildi.

Elektrik Mühendisleri Odası Gaziantep Şubesi ve Gaziantep Üniversitesi işbirliği ile düzenlenen Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu açılış konuşmaları EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, EMO Gaziantep Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Arif Nacaroğlu, Gaziantep Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölüm Başkanı Doç. Dr. Gülay Tohumoğlu, Gaziantep Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Hakkı Özsabuncuoğlu ve Adana Milletvekili Tacidar Seyhan tarafından yapıldı.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler bu dönem içerisinde gerçekleştirilen enerji forumlarının amacının 22-23-24 Ekim 2007 tarihinde düzenlenecek VI. Enerji Sempozyumu'nu zenginleştirmek olduğunu belirterek, sözlerine başladı. Fosil kaynaklarının tükenmesinin enerji fiyatlarının artacağını kaydeden Ulusaler, "İçinde bulunduğumuz yüzyılı, enerjide geçiş yüzyılı olarak değerlendiriyoruz. Bu çağ, bilgi çağı olarak anılıyor, ama

bilgi çağından öte enerjide geçiş çağı olacak. Bu çağa enerjinin damgasını vurması kaçınılmaz olacak" dedi.

Gelecekte de enerjinin, rüzgar ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının yaygın olmaması nedeniyle pahalı olacağını ifade eden Ulusaler, şöyle devam etti:

"Yeni kaynaklar da bulunsa, enerji konusunda bir arz sıkıntısı yaşanacak. Tükenme eğilimine bağlı olarak petrol ve doğalgaz fiyatları yükselecek. Bu tahmin, yalnızca bizim değil, Dünya Enerji Ajansı'nın ve Avrupa Birliği'nin de öngörüsü. Öngörüye göre petrol 2030'lu yıllarda 110 dolarlar seviyesinde olacak ve yükselmeye devam edecek. Petrol yanında doğalgaz fiyatları da yükselecek. Türkiye de bu öngörüye dikkate almalı. Türkiye, kendi politikalarını hayata geçirmeli, bunun altyapısını hazırlamalı. Çünkü enerji fiyatlarındaki artış, içinde bulunduğumuz yüzyılın açmazı olacak, bu açmaz, berabe-

rinde enerji savaşlarını getirecek. Bunun ipuçlarını da zaten hemen komşumuzdaki işgalle ve İran'ı tehdit eğilimleriyle görüyoruz.”

Türkiye'de siyasi karar vericilerin IMF ve Dünya Bankası gibi yapıların istemlerinin dışına çıkmadığını kaydeden Ulusaler, enerji alanında ülke öz kaynaklarını kullanmayan, piyasa-laştırma ve özelleştirmeleri savunan, nükleer santraller gibi dışa bağımlılığı artıran enerji politikalarını destekleyen partilere oy verilmemesi konusunda çağrıda bulunacaklarını kaydetti.

“Enerjide Dış Bağımlılık Üretimi Tehdit Ediyor”

Gaziantep Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Hakkı Özsubuncuoğlu ise, temiz enerji kaynaklarının kullanılması ve bu alana yönelime vurgu yaptı. Özsubuncuoğlu, enerjide dışa bağımlılığında azaltılması gerektiğine de dikkat çekti. GSMH'nin yüzde 75'inin ithal edilen enerjiye harcandığını kaydeden Özsubuncuoğlu, dışa bağımlılık nedeniyle enerji üretiminin tehdit altında olduğunu belirtti.

EMO Gaziantep Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Arif Nacaroğlu açılış konuşmasında, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu'nun

ilkini 2005 yılında Diyarbakır'da gerçekleştirildiğini kaydetti. Ülkemizin önemli su kaynaklarına sahip olmasına rağmen enerji arz sıkıntısı yaşandığına işaret eden Nacaroğlu, enerji alanında kontrolü ele geçirmek için emperyalist ülkelerin yoksul ülkelere savaş açtığına dikkat çekti.

Gaziantep Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü Başkanı Doç. Dr. Gülay Tohumoğlu ise açılış konuşmasında, iklim değişikliği ve sanayinin gelişmesinin enerji tüketimini artırdığını belirtti. Nükleer enerjinin alternatif olarak gösterilmeye çalışılmasını eleştiren Tohumoğlu, “Doğru alternatifler bilimsel olarak araştırılmalıdır. Bölüm olarak misyonumuz, teknik donanımı sağlamanın yanı sıra bilimselliği öne çıkaran, kamuoyunu doğru kullanıma teşvik eden, ülke sorunlarına duyarlı ve çözüme yönelik katkı sunarak, kendini sürekli geliştiren, daha bilinçli mezunlar vermektir” dedi.

“Gecekondu Barajlar”

Adana Milletvekili Tacidar Seyhan, açılış konuşmasında, enerjinin birincil bir sorun olduğunu kaydederek, bu yüzyılın “su yüzyılı” olarak nitelendirilebileceğini ve enerjinin ülkelerin ekonomilerini belirleyen en önemli faktör haline geldiğini belirtti.

HES'lere kamu yatırımının kesildiğini ve özel sektöre devredildiğini aktaran Seyhan, özel sektörün projeleri gerçekleştirme oranının yüzde 5 olduğunu belirtti. Yüksek fiyatlarla alım garantisi verilmesine rağmen yatırımların gerçekleşmediğine dikkat çeken Seyhan, enerji alanının kontrolünün kimde bulunduğu da belirsiz olduğunu ve güvensiz bir ortam oluştuğunu kaydetti. Kamuyu dışlayan bir enerji politikası oluşturulamayacağına vurgu yapan Seyhan, yakın günlerde “gecekondu barajlar” inşaa edileceğini iddia etti.

Kısa vadede elektrik arz güvenliği tehdidinin söz konusu olacağını söyleyen Seyhan, nükleer santrallerin alternatif olarak gösterilmeye çalışıldığını belirterek, “Nükleer alternatif olarak gösteriyorlar, bu da kısa vadede doğalgaz yatırımı hedeflendiğini gösteriyor” diye konuştu. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in 3 maddesini veto ederek TBMM'ye geri gönderdiği nükleer güç santralleri kurulmasına ilişkin yasayı eleştiren Seyhan, “Yasa'da yatırım ve finansman modeli belirsizdir. Böyle tercüme bir metni halkın önüne getirmek son derece ayıp. Yerli kaynakları rehabilite etmeden, ithal enerji oranını geri çekmeden, nükleer santral kurma istemi, siyasi bir tercihtir” dedi. ◀

DUY HAKSIZ KAZANCA YOL AÇIYOR

EMO Yönetim Kurulu Üyesi Mahir Ulutaş, Güneydoğu Anadolu Bölgesi Enerji Forumu'nda “Türkiye'de Elektrik Enerjisi Alanındaki Yapısal Dönüşümler” başlıklı çağrılı bildirisini sundu. Enerjinin kamu eliyle yürütülmesi gereken bir hizmet olduğunu vurgulayan Ulutaş, enerjinin “doğal tekel” özelliğine dikkat çekti. Avrupa Birliği ülkelerinde enerji şirketlerinin tekelleşmesinin soruşturma konusu olduğunu kaydeden Ulutaş, enerji piyasasının Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nden nasıl etkileneceğini anlattı. Yönetmelik hakkında ciddi endişelerin bulunduğunu ifade eden Ulutaş, “Sistem manipülasyona ve haksız kazanca çok açıktır. Aralık 2006'da anlık sistem marjinal fiyatının aşırı yükselmesi sonucunda kamuya bir gün ve hatta bir saat içinde yüklenen maliyet milyon dolar mertebesinde” diye konuştu. Avrupa'da da elektrik enerjisi piyasasının işlemediğini belirten Ulutaş, “Avrupa'da da özel tekelin ortaya çıktığını görüyoruz. Aynen Türkiye'de olduğu gibi AB, 1996 senesinde, elektriğin

ticari olarak alınıp satılmasını sağlayacak piyasa oluşturulmasını talep etmişti. Geline nokta da AB ülkelerinin hemen hepsinde üretim kapasitesinin yüzde 60'ından fazlasının 3 ya da daha az şirket tarafından kontrol edildiğini görüyoruz” diye konuştu.

Avrupa'da özel tekel arasında kartelleşmelerin hatta oligopolleşmelerin söz konusu olduğunu ifade eden Ulutaş, şunları söyledi:

“Avrupa'nın en büyük elektrik şirketi olan Alman E.ON, 3 yıl önce dikey entegrasyonun kendi stratejisi için merkezi önemde olduğunu ilan etmiş ve bu entegrasyonu elde edemediği alanlarda faaliyetini kısıtlayacağını söylemiştir. Çeşitli ülkelerde, örneğin İtalya'da ve İspanya'da toptan elektrik piyasasında gizli anlaşmalar yapıldığı tespit edildi. Avrupa Komisyonu tarafından da bu konuda bir soruşturma açılmış durumda ve konunun tarafları piyasanın işlemediği konusunda ciddi bir fikir birliği içerisindedir.”